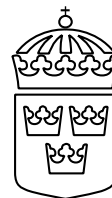

Regeringens proposition 2016/17:187

Avtal om ändring av avtalet mellan Sverige och Norge om en gemensam elcertifikatsmarknad Prop. 2016/17:187

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 11 maj 2017

Stefan Löfven

Ibrahim Baylan
(Miljö- och energidepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner avtal om ändringar av avtalet mellan Sverige och Norge om en gemensam marknad för elcertifikat. Ändringarna i avtalet görs med anledning av det nya svenska målet om 18 terawattimmar nya elcertifikat till 2030 och förlängningen av elcertifikatssystemet till 2045 som föreslås i propositionen Nytt mål för förnybar el och kontrollstation för elcertifikatssystemet 2017 (prop. 2016/17:179).

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Ärendet och dess beredning	4
3	Ändringsavtal med Norge	4
Bilaga 1	Avtal mellan Konungariket Sveriges regering och Konungariket Norges regering om ändring av avtal om en gemensam marknad för elcertifikat	7
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 11 maj 2017.....	12

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner avtalet mellan Konungariket Sveriges regering och Konungariket Norges regering om ändring av avtal om en gemensam marknad för elcertifikat (avsnitt 3).

2 Ärendet och dess beredning

Samarbetet med Norge om en gemensam elcertifikatsmarknad regleras i ett bilaterat avtal mellan Sverige och Norge som träffades den 29 juni 2011. I avtalet regleras bland annat målet för den gemensamma marknaden fram till 2020 samt ett åtagande om annullering av elcertifikat 2020 och totalt under hela perioden fram till 2035. Avtalet ändrades den 8 april 2015 för att möjliggöra för Sverige att öka den nationella ambitionsnivån genom finansiering av 30 terawattimmar ny förnybar elproduktion till 2020 jämfört med 2002.

I propositionen Nytt mål för förnybar el och kontrollstation för elcertifikatssystemet 2017 (prop. 2016/17:179) föreslår regeringen att ett nytt mål om 18 terawattimmar nya elcertifikat till 2030 ska beslutas och att elcertifikatssystemet ska förlängas till 2045. Enligt avtalet mellan Sverige och Norge krävs det samråd om någon av parterna önskar införa ett nytt mål för en ökning av den förnybara elproduktionen efter 2020 inom den gemensamma elcertifikatsmarknaden. För att förslaget om det nya målet och om förlängningen av systemet ska kunna genomföras är det därför nödvändigt att det finns en överenskommelse mellan Sverige och Norge. En sådan överenskommelse har träffats mellan ländernas regeringar genom det avtal som finns i bilaga 1.

3 Ändringsavtal med Norge

Regeringens förslag: Riksdagen godkänner avtalet mellan Konungariket Sveriges regering och Konungariket Norges regering om ändring av avtal om en gemensam marknad för elcertifikat.

Skälen för regeringens förslag

Avtalet mellan Sverige och Norge om en gemensam marknad för elcertifikat måste ändras för att det nya mål och förlängningen av elcertifikatssystemet som regeringen har föreslagit i propositionen Nytt mål för förnybar el och kontrollstation för elcertifikatssystemet 2017 (prop. 2016/17:179) ska kunna genomföras. Ett ändringsavtal har därför utarbetats och finns i bilaga 1. Ändringsavtalet består av en ingress och två avsnitt. Avsnitt I innehåller ändringar av artiklarna 2.1, 2.2, 3.2, 3.3, 4.3, 4.4, 4.5, 6.1, 6.3, 14.2, 15.1, 15.2 i avtalet av den 29 juni 2011 och i avtalet av den 8 april 2015. Avsnittet innehåller även tre nya artiklar, 6.1 a, 7.8 och 14.4. I avsnitt II regleras avtalets ikraftträdande.

Det nya målet och förlängningen av systemet

Det nya målet om 18 terawattimmar nya elcertifikat till 2030 framgår av artikel 2.1 i avtalet. I artikel 2.2 fastställs en annulleringsförpliktelse för

Sverige med anledning av detta mål. Sverige ska sträva efter att det ska annulleras elcertifikat motsvarande 270 terawattimmar, utöver nuvarande förpliktelse, för perioden från och med den 1 januari 2022 till och med den 31 december 2045. Denna annulleringsförpliktelse ska fastställas med utgångspunkt i en linjär upptrappning från och med år 2022 till och med år 2030. Detta framgår av artikel 6.1. Frågan om den linjära upptrappningen behandlas i propositionen Nytt mål för förnybar el och kontrollstation för elcertifikatssystemet 2017 (prop. 2016/17:179, s. 19 f.).

Förlängningen av elcertifikatssystemet till 2045 innebär justeringar i flera artiklar, 3.3, 4.4, 4.5, 6.3, där skyldigheterna för Norge, exempelvis när det gäller bestämmelser om utfärdande av elcertifikat och kvotplikt, begränsas till den 1 april 2036 men förlängs för Sveriges del till den 1 april 2046. I artikel 3.2 regleras att elcertifikat för anläggningar godkända i Norge ska kunna omsättas på elcertifikatsmarknaden och användas för uppfyllelse av kvotplikten i Sverige till och med den 1 april 2046. Det norska elcertifikatsregistret ska kunna avvecklas efter den 1 april 2036 men eftersom de norska certifikaten ska kunna omsättas på den svenska marknaden efter detta datum ska Norge, efter samråd med Sverige, säkerställa en tillförlitlig överföring av elcertifikat från det norska till det svenska registret. Detta regleras genom en ny punkt 8 i artikel 7.

Stoppmekanism och fördelningen av den ingående reserven

Sverige och Norge har i artikel 4.3 kommit överens om att det ska införas en stoppmekanism i Sverige innan den 31 december 2020. Stoppmekanismen ska sätta en tidsfrist eller annan gräns för godkännande av anläggningar för tilldelning av elcertifikat. Frågan om den svenska stoppmekanismen behandlas i proposition 2016/17:179 s. 33 f. Även Norges stoppregel, som hittills bara funnits i nationell lagstiftning, regleras nu i avtalet, i artikel 4.3, där det anges att produktionsanläggningar i Norge som sätts i drift efter den 31 december 2021 inte har rätt att tilldelas elcertifikat.

Genom en ny punkt i artikel 6 bestäms att Sverige får fördela den svenska ingående reserven motsvarande 8,78 terawattimmar, som härrör från produktion i Sverige innan den gemensamma elcertifikatsmarknaden startade, på det sätt som Sverige finner lämpligt under åren 2018 till och med 2035. Även frågan om den ingående reservens fördelning hanteras i proposition 2016/17:179 s. 25.

Rapportering enligt förnybartdirektivet

Artikel 14.2 om rapportering av måluppfyllelse 2020 enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/28/EG av den 23 april 2009 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor och om ändring och ett senare upphävande av direktiven 2001/77/EG och 2003/30/EG (förnybartdirektivet) har ändrats genom avtalet. Rapporteringen ska baseras på en fördelning av elproduktionen med 50 procent till varje part till dess att varje part har tillgodoräknat sig 13,2 terawattimmar var och därefter med 100 procent till Sverige. Eftersom förnybartdirektivet omarbetas för närvarande har det införts en ny reglering i artikel 14.4 om eventuella krav på rapportering efter 2020. Rapportering om måluppfyllelse enligt framtida EU- och EES-rättsliga krav motsvarande kraven

Prop. 2016/17:187 enligt förnybartdirektivet, för perioden efter 2020 och fram till och med 2030, ska enligt den nya artikeln följa grundprincipen att varje part får tillgodoräkna sig det som parten har finansierat.

Avtalets upphörande

Avtalets giltighetstid har flyttats fram från den 1 april 2036 till den 1 april 2046. Detta framgår av artikel 15.1. Eftersom Norge varken utfärdar eller annullerar elcertifikat efter den 1 april 2036 har Sverige och Norge kommit överens om att innan utgången av 2035 värdera om hela eller delar av avtalet kan upphöra före den 1 april 2046. Det anges även i artikeln att Sverige ska ha avgörande inflytande på utformningen av elcertifikatssystemet efter 2035, under förutsättning att utformningen inte har väsentlig påverkan på den gemensamma marknaden innan 2035. Möjligheten att säga upp avtalet har ändrats till den 1 april 2046, vilket framgår av artikel 15.2.

Ikraftträdande

Inriktningen i avtalet är att det ska träda i kraft den 1 januari 2018. Sverige och Norge ska senast den 31 december 2017 ha anmält till varandra genom notväxling att deras inhemska konstitutionella krav är uppfyllda.

Undertecknande

Avtalet mellan konungariket Sveriges regering och Konungariket Norges regering om ändring av avtal om en gemensam marknad för elcertifikat undertecknades i Stockholm av Sveriges samordnings- och energiminister Ibrahim Baylan och i Oslo av Norges olje- och energiminister Terje Søviknes den 5 maj 2017.

AVTAL
MELLAN KONUNGARIKET SVERIGES
REGERING OCH KONUNGARIKET NORGES
REGERING

OM

ÄNDRING AV AVTAL OM EN GEMENSAM
MARKNAD FÖR ELCERTIFIKAT

INGRESS

Konungariket Sveriges regering och Konungariket Norges regering ingick den 29 juni 2011 ett avtal om en gemensam marknad för elcertifikat. Avtalet ändrades genom avtal den 8 april 2015. Mot bakgrund av avtalet av den 29 juni 2011 och den 8 april 2015 ingås detta ändringsavtal mellan Konungariket Sveriges regering och Konungariket Norges regering, nedan kallade parterna.

Parterna

VILL MÖJLIGGÖRA för Sveriges regering att öka sin nationella ambitionsnivå, genom att finansiera 18 TWh ny förnybar elproduktion till 2030 inom ramen för den gemensamma marknaden för elcertifikat,

ÄR ANGELÄGNA OM att det ska finnas förutsägbara spelregler för den gemensamma elcertifikatsmarknaden och

HAR KOMMIT ÖVERENS OM FÖLJANDE:

I

Artikel 2.1, 2.2, 3.2, 3.3, 4.3, 4.4, 4.5, 6.1, 6.3, 14.2, 15.1, 15.2 i avtal av den 29 juni 2011 och avtal den 8 april 2015 ska ändras enligt följande och tre nya artiklar, 6.1 a), 7.8 och 14.4, ska föras in i avtalet och lyda som följer:

Artikel 2

Mål och förpliktelse

1. Det samlade målet för ny förnybar elproduktion inom den gemensamma elcertifikatsmarknaden är 28,4 TWh till år 2020 *och ytterligare 18 TWh till år 2030.*
2. Konungariket Sveriges regering ska sträva efter att annullera elcertifikat motsvarande 15,2 TWh för år 2020, och Konungariket Norges regering ska sträva efter att annullera elcertifikat motsvarande 13,2 TWh för år 2020. Parterna ska sträva efter att det för perioden från och med den 1 januari 2012 till och med den 31 december 2035 ska annulleras elcertifikat motsvarande 198 TWh hos varje part från anläggningar som blir godkända i enlighet med artikel 4 efter avtalets ikraftträdande. I tillägg ska Konungariket Sveriges regering sträva efter att det för perioden från och med den 1 januari 2018 till och med den 31 december 2035 ska annulleras elcertifikat motsvarande ytterligare 30 TWh. *I tillägg ska Konungariket Sveriges regering sträva efter att det för perioden från och med den 1 januari 2022 till och med den 31 december 2045 ska annulleras elcertifikat motsvarande ytterligare 270 TWh.*

Artikel 3

Gemensam elcertifikatsmarknad

2. Elcertifikat utfärdade i Sverige före ikraftträdandet av detta avtal ska kunna användas till att uppfylla kvotplikten i de båda länderna efter ikraftträdandet av detta avtal. Motsvarande gäller för anläggningar i den norska övergångsordningen som tilldelas elcertifikat efter ikraftträdandet av detta avtal. Elcertifikat för anläggningar som godkänns efter 2020 ska kunna omsättas på den gemensamma elcertifikatsmarknaden, så att de ska kunna användas för uppfyllelse av kvotplikten i de båda länderna *fram till och med den 1 april 2036. Elcertifikat för anläggningar godkända i Norge ska kunna omsättas på elcertifikatsmarknaden och användas för uppfyllelse av kvotplikten i Sverige fram till och med den 1 april 2046.*
3. I enlighet med detta avtal ska varje part fastställa nationella bestämmelser om bland annat:
 - a) utfärdande av elcertifikat för elcertifikatsberättigad produktion som äger rum från och med avtalets ikraftträdande och till och med den 31 december 2035 *i Norge, och till och med den 31 december 2045 i Sverige,*
 - b) kvotplikt som uppfylls genom annullering av elcertifikat med sista annullering *den 1 april 2036 i Norge och den 1 april 2046 i Sverige.*

Artikel 4 Elcertifikatsberättigade

3. Anläggningar måste vara godkända i det enskilda landet innan elcertifikat kan tilldelas innehavaren. *Produktionsanläggningar i Norge som sätts i drift efter den 31 december 2021 har inte rätt att tilldelas elcertifikat. Innan den 31 december 2020 ska det införas en stoppmekanism i Sverige som ska bidra till måluppfyllelsen 2030 och till förutsägbarhet för marknadsaktörerna för perioden efter måluppfyllelsen. Stoppmekanismen ska sätta en tidsfrist eller annan gräns för godkännande av anläggningar för tilldelning av elcertifikat.*
4. Innehavare av anläggningar som producerar el baserad på förnybara energikällor, som tas i drift efter att den gemensamma elcertifikatsmarknaden startat, ska få rätt att tilldelas elcertifikat i 15 år, dock inte längre än för år 2035 i Norge och för år 2045 i Sverige.
5. Innehavare av anläggningar som producerar el baserad på förnybara energikällor, ska få rätt att tilldelas elcertifikat i 15 år, dock inte senare än för år 2035 i Norge och för år 2045 i Sverige, för den ökade produktionen i samband med upprustning och utvidgning av anläggningarna.

Artikel 6 Kvotplikt och fastställande av kvoter

- 1 Varje part bestämmer själva vilka som är kvotpliktiga och vilken elförbrukning som ska ingå vid fastställelsen av kvoterna. Kvoterna för de enskilda åren ska fastställas med utgångspunkt i en linjär upptrappning fram till 2020. *Annuleringsförpliktelsen för Sveriges regering som följer av artikel 2.2 tredje meningen ska fastställas med utgångspunkt i en linjär upptrappning i kvoterna från 2018 fram till 2020. Annuleringsförpliktelsen för Sveriges regering som följer av artikel 2.2 fjärde meningen ska fastställas med utgångspunkt i en linjär upptrappning från och med år 2022 till och med år 2030.*
 - 1 a) *Vid fastställelse av kvoter kan Sverige fördela den svenska ingående reserven motsvarande 8,78 TWh som härrör från produktion i Sverige innan den gemensamma elcertifikatsmarknaden startade, på det sätt som Sverige finner lämpligt under åren 2018 till och med 2035.*
3. Varje part ska lagfästa kvotplikt och kvoter för att uppnå målet och förpliktelsen enligt artikel 2. Justeringar och ändringar i en parts lagstiftning om kvotplikt och kvoter *som kräver lagändring*, ska företrädesvis göras i samband med kontrollstationer. Varje part ska fastställa kvoter med sikte på att nå målet och förpliktelsen i artikel 2, och har rätt och skyldighet att göra nödvändiga justeringar i kvoterna fram till och med år 2035 i Norge och till och med år 2045 i Sverige för att uppnå detta, efter samråd med den andra parten.

Artikel 7 **Registerföring och tillsyn**

8. *Det norska registret ska kunna avvecklas efter den 1 april 2036. Vid en avveckling av det norska registret ska Norge, efter samråd med Sverige, säkerställa en tillförlitlig överföring av elcertifikat från det norska till det svenska registret.*

Artikel 14 **Anmälan enligt förnybartdirektivet**

2. Rapporteringen i enlighet med förnybartdirektivet ska baseras på att elproduktionen från de anläggningar som ingår i den gemensamma elcertifikatsmarknaden ska fördelas enligt följande:
 - a) med 50 procent till varje part tills dess att varje part har tillgodoräknat sig 13,2 TWh var
 - b) därefter med 100 procent till SverigeVid rapportering av måluppfyllelse enligt förnybartdirektivet ska uppgifter om utfärdade elcertifikat i respektive stater för anläggningar som tagits i drift efter detta avtals ikraftträdande användas, med avdrag för den torvbaserade produktionen av elektrisk energi.
4. *Rapportering om måluppfyllelse enligt framtida EU- och EES-rättsliga krav motsvarande kraven enligt förnybartdirektivet, för perioden efter 2020 och fram till och med 2030, ska följa grundprincipen om att varje part får tillgodoräkna sig det som parten har finansierat.*

Artikel 15 **Upphörande och ändringar**

1. Detta avtal upphör att gälla den 1 april 2046. *Parterna ska innan utgången av 2035 värdera om hela eller delar av avtalet kan upphöra före den 1 april 2046 eftersom Norge varken utfärdar eller annullerar elcertifikat efter den 1 april 2036. Sverige ska ha avgörande inflytande på utformningen av elcertifikatssystemet efter 2035, under förutsättning att utformningen inte har väsentlig påverkan på den gemensamma marknaden innan 2035.*
2. Varje part kan skriftligen anmäla till den andra parten om sin avsikt att säga upp avtalet före den 1 april 2046. En sådan anmälan ska innehålla en redogörelse för intentionen att säga upp avtalet samt följas av förhandling mellan parterna om reglering av de mellan parterna utestående förpliktelserna, i syfte att nå en ömsesidigt acceptabel lösning för parterna inom kortast möjliga tid. Detta avtal upphör inte att gälla förrän parterna har nått en sådan överenskommelse.

II Ikraftträdande

Prop. 2016/17:187
Bilaga 1

Detta avtal träder i kraft den 1 januari 2018 om båda parterna senast den 31 december 2017 har anmält till varandra genom notväxling att deras inhemska konstitutionella krav är uppfyllda.

Till bekräftelse härav har undertecknande, därtill vederbörligen bemyndigade, undertecknat detta avtal.

Utfärdat i två exemplar, på svenska och på norska, vilka båda texter är lika giltiga.

För Konungariket Sveriges
regering

För konungariket Norges
regering

Ibrahim Baylan
Stockholm den 5 maj 2017

Terje Søviknes
Oslo den 5 maj 2017

Miljö- och energidepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 11 maj 2017

Närvarande: statsminister Löfven, ordförande, och statsråden Lövin, Y Johansson, M Johansson, Baylan, Hultqvist, Andersson, Ygeman, A Johansson, Bolund, Damberg, Bah Kuhnke, Shekarabi, Eriksson, Skog, Ekström

Föredragande: statsrådet Baylan

Regeringen beslutar proposition Avtal om ändring av avtalet mellan Sverige och Norge om en gemensam elcertifikatsmarknad